

Sobór Trydencki (1545-1563)

Marcin Luter 31 października 1517 ogłosił 95 tez o odpustach.
15 czerwca 1520 papież Leon X podpisał bulle,
w której groził Lutrowi ekskomuniką.
3 stycznia 1521 papież ekskomunikował Lutra.
Rozłam religijny i polityczny Niemiec stał się faktem.

W 1524 na sejmie Rzeszy w Norymberdze stany domagały się zwołania soboru powszechnego. Cesarz Karol V chciał, aby miejscem soboru był Trydent, który należał do cesarstwa. Papież Klemens VII nie wyraził zgody.

W 1527 próbował cesarz ponownie pozyskać papieża dla swej idei;
dążył do zwołania soboru powszechnego,
do reformy Kościoła i przewyciężenia rozłamu.

(1527 – Sacco di Roma)

5 listopada 1529 papież podczas spotkania z cesarzem nie dał się przekonać.

W 1530 na sejmie augsburskim zjednoczeniowe plany cesarza zawiodły
(wyznanie augsburskie), ponownie więc apelował do papieża o zwołanie
soboru powszechnego; jego zdaniem niezwołanie go
mogło wyrządzić więcej szkody niż skutki,
jakie mógł przynieść, a których obawiał się papież.

Papież Paweł III (1534-1549) natychmiast po objęciu urzędu ustosunkował się pozytywnie do postulatu zwołania soboru; od wiosny 1535 starał się urzeczywistnić plany soborowe. W 1536 najpierw zwołano sobór do Mantui, a w 1537 do Vicenzy; z przyczyn politycznych w obu wypadkach zgromadzenie nie doszło do skutku. Poza tym w obu wypadkach zabrakło uczestników soboru, a protestanccy książęta nie przyjęli zaproszenia. W 1539 roku sobór odroczone na czas nieokreślony.

W 1541 roku cesarz zaproponował Trydent jako miejsce obrad soboru.

Papież zwołał sobór na 1 listopada 1542.

Latem 1542 wybuchła wojna między Francją i Niemcami,
to i tym razem sobór nie doszedł do skutku.

Papież nowy termin otwarcia wyznaczył na 15 marca 1545.

Pojawili się tylko dwaj legaci papiescy.

Sobór mógł zostać otwarty dopiero 13 grudnia 1545.

Na miejscu znajdowali się 4 arcybiskupi, 21 biskupów i 5 generałów zakonu;
na początku lata liczba uczestników wzrosła do 66.

Pierwsza faza obrad trwała od 13 grudnia 1545 do 2 czerwca 1547.
Wbrew woli cesarza obradowano jednocześnie nad sprawami wiary i reformy.
Podczas czwartej sesji omówiono dekret o źródłach wiary,
na piątej sesji uchwalono dekret o grzechu pierworodnym,
na szóstej sesji zaś – o usprawiedliwieniu.
Temu dekretowi poświęcono szczególnie dużo czasu i troski,
co sprawiło, iż stał się on najważniejszym dekretem dogmatycznym soboru.
W tej fazie obrad omawiano też projekty reformy,
na przykład obowiązek rezydencji biskupów.
Omówiono powszechną naukę o sakramentach chrztu i bierzmowania.

Wiosną 1547 przeniósł się sobór do Bolonii,
ponieważ w Trydencie wybuchła epidemia duru plamistego.
Papież chciał wyprowadzić sobór spod wpływów władzy cesarskiej.
11 marca 1547 zatwierdził Paweł III uchwałę o przeniesieniu soboru.
Cesarz jednak domagał się powrotu do Trydentu,
argumentując, że zwłaszcza protestanci nie zechcą przybyć do miasta
należącego do państwa kościelnego – Bolonii.
Papież sprzeciwił się temu żądaniu cesarza.
W Bolonii tymczasem sobór podjął dyskusję nad Eucharystią, spowiedzią,
namaszczaniem chorych, święczeniami kapłańskimi i małżeństwem.
Przeanalizowano naukę o mszy św., o czyścicu i odpustach.

Papież Juliusz III (1550-1555) przeniósł sobór z powrotem do Trydentu, gdzie 1 maja 1550 został ponownie uroczyście otwarty.

W 1551 pojawili się na soborze posłowie protestantów, żądając unieważnienia dotychczasowych definicji. Było to nierealne. Opublikowano dekry o przedyskutowanych w Bolonii sakramentach, dekry reformatorskie o funkcji biskupów i zasadach życia.

28 kwietnia 1552 racje polityczne znowu doprowadziły do zawieszenia soboru, który ponownie reaktywowano dopiero w 1562.
Obrady soboru wznowił Pius IV (1559-1565).

Otwarcia dokonano 18 stycznia 1562 w obecności 109 kardynałów i biskupów.

11 marca 1562 poddano analizie obowiązków rezydencji biskupów,
co wywołało spory i dłuższą przerwę w obradach.

11 maja 1562 papież wydał zakaz dyskusowania tego tematu.

Uchwalono dekrety na temat sakramentów i dekrety reformatorskie:
m.in. odrzucono postulat zniesienia celibatu.

22 sesja 17 września 1562 zajęła się nieporządkami w diecezjach.

Kiedy na nowo podjęto debatę w sprawie rezydencji biskupów,
znowu wybuchły tak gwałtowne spory, iż zaistniała obawa,
że dojdzie do rozbicia soboru.

Spór ten w końcu rozciągnięto także na stosunek papież-sobór.

Przewodniczącemu soboru Giovanni Morone udało się uratować sobór
i doprowadzić do kompromisu w punktach spornych.

Na tej sesji uchwalono również deklarację zobowiązującą biskupów
do tworzenia w ich diecezjach seminariów duchownych.

Na 24. sesji sobór ogłosił kilka dekretów reformatorskich,
a na sesji końcowej 3 i 4 grudnia 1563 uchwalił dekrety
o czyścucu, odpustach i oddawaniu czci świętym.

Wiele spraw z zakresu reformy pozostało do załatwienia,
wśród nich reforma mszału i brewiarza oraz wydania katechizmu.

Te zadania przelali ojcowie soborowi na papieża.

Dekrety soborowe zatwierdził papież 26 stycznia 1564.

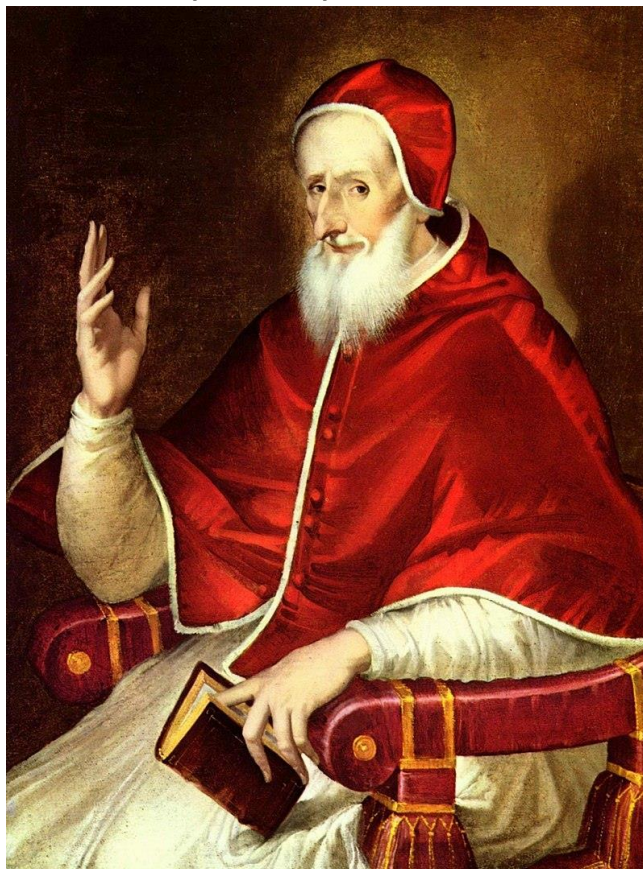
Zbiór owych dogmatycznych rozstrzygnięć soboru,
tzw. trydenckie wyznanie wiary,

papież podniósł do rangi praw obowiązujących wszystkich biskupów,
przełożonych zakonnych, doktorów itd.

Sobór nie mógł zrealizować zadań wysuniętych przez cesarza,
tzn. doprowadzić do ponownego zjednoczenia chrześcijan w wierze;
zdefiniował wszakże katolicką doktrynę wiary wobec reformacji.

Pius IV zmarł 9 grudnia 1565.

Pius V wydał postulowany przez Sobór Trydencki katechizm (1566), zreformowany brewiarz (1568) i zreformowany mszał (1570).

Reforma katolicka

Reforma katolicka a kontrreformacja.

Oratorium Bożej Miłości – stowarzyszenie reformatorów
(w jego skład wchodziło wielu hierarchów, w tym przyszły Paweł IV).

Paweł III mianuje reformatorów kardynałami,
tworzy komisję do spraw reformy i zwołuje sobór.

Zwołanie Soboru Trydenckiego:

Sobór doprecyzował nauczanie Kościoła, ale go nie zmienił;

Sobór zreformował funkcjonowanie Kościoła.

Paweł III zatwierdził zakon jezuitów św. Ignacego Loyoli.

Kongregacja Świętego Oficjum (inkwizycja rzymska).

Indeks ksiąg zakazanych.

Mistycy hiszpańscy (św. Teresa z Avila, św. Jan od Krzyża).

Polecenia:

1. Wskaż przyczyny zwołania Soboru Trydenckiego.
2. Określ stanowisko cesarza Karola V wobec zwołania Soboru Trydenckiego.
3. Wymień tematy obrad Soboru Trydenckiego.
4. Wskaż dzieła wydane po Soborze Trydenckim przez Piusa V.
5. Oceń działania podjęte w ramach reformy katolickiej.

Literatura:

- Fischer-Wollpert R., *Leksykon papieży*, przeł. B. Białecki, Znak, Kraków 1998.
Historia chrześcijaństwa, (red.) T. Dowley T., tłum. T. Szafrński, Vocatio, Warszawa 2002.

Zdjęcia: Wikipedia

Dziękuję za uwagę!
Króluj nam, Chryste!